

Rapport ta' evalwazzjoni nazzjonali

Data tal-bidu: 1/9/2023

Tul: 25 xahar

It starts with me

Azzjoni ewlenija: Shubija għall-kooperazzjoni u l-iskambju ta' prattiki

Tip ta' Azzjoni: Shubija ta' kooperazzjoni fiż-żgħażaġh

Koordinatur tal-proġett: Caprifolen voltigeklub (l-Iżvezja)

TABELLA TAL- KONTENUT

1.INTRODUZZJONI.....	3
2. METODOLOGIJA TAX-XOGHOL (KWESTJONARJU).....	4
3. RAPPORTI	5
3.1. Strategiji ta' reklutaġġ u sensibilizzazzjoni tal-parteciċipanti.....	5
3.2 Implimentazzjoni tal-attività tal-kwestjonarju.....	8
3.3 Riżultati – feedback tal-parteciċipanti.....	12
3.4 Konkluzjonijiet – riflessjonijiet dwar il-proċess pilota.....	16
4.SOMMARJU.....	22

1. Introduzzjoni

Dan ir-rapport jipprezenta r-risultati ta' kwestjonarju online mfassal biex ikun interattiv u aċċessibbli għal persuni b'diżabilità. Il-kwestjonarju ġie adattat bir-reqqa b'diversi modi biex jissodisfa l-bżonnijiet diversi tal-grupp fil-mira tagħna, b'enfasi partikolari fuq individwi b'diżabilità intellettuali. L-għan tagħna kien li noħolqu għodda li tkun ċara, konċiża, u faċli biex tinftiehem—billi nevitaw kumplessità żejda u niżguraw li l-parteċipanti jkunu jistgħu jinvolve ruħhom magħha b'mod sinifikanti.

Biex intejbu l-aċċessibilità, inkorporajna elementi viżwali bħal immaġnijiet u ħallejna lill-parteċipanti jimlew il-kwestjonarju bl-għajnuna ta' mentor jew persuna ta' appoġġ. Għamilna wkoll adattamenti speċifiċi għal utenti għomja u torox billi rekordajna vidjow fejn kull mistoqsija ġiet mitkellma b'lehen għoli (għal parteċipanti għomja) u murija bl-interpretazzjoni tal-lingwa tas-sinjali (għal parteċipanti torox).

L-iżvilupp tal-kwestjonarju kien proċess kollaborattiv. F'kull pajjiż sieheb, organizzajna workshops mal-membri mgħażula biex flimkien niddisinjaw u nirfinaw il-kwestjonarju qabel il-prezentazzjoni uffiċjalment tiegħu. Dan l-approċċ parteċipattiv żgura li l-verżjoni finali kienet tassew imfassla apposta għall-bżonnijiet u l-preferenzi ta' dawk li jehtiguh.

B'kollox, għarna 300 twegiba min madwar il-pajjiżi parteċipanti. Dawn it-twegibiet jiffurmaw il-bażi ta' dan ir-rapport, li jiġbor fil-qosor is-sejbiet u joffri għarfien dwar kif it-tmexxija fost persuni b'diżabilità tista' tinftiehem u tiġi appoġġjata aħjar.

2. Metodoloġija tax-xogħol (Kwestjonarju)

Dawn il-mistoqsijiet gwida ġew segwiti mill-parteciċipanti kollha matul il-proċess ta' evalwazzjoni nazzjonali. Huma servew bħala qafas komuni biex jiżguraw konsistenza u profondità ta' l-imsieħba kontributuri.

Sommarju tar-riżultati nazzjonali tal-ittestjar u l-validazzjoni tal-mudell.

1. Kif sibt u kkuntattajt lill-parteciċipanti? (Madwar 200 kelma)

Jekk jogħġbok iddeskrivi:

- *Kif kkuntattajt u għażilt persuni b'diżabilità għall-proġett pilota.*
- *Liema metodi użajt (eż. emails, telefonati, ħidma ma' organizzazzjonijiet imsieħba, skejjel).*
- *Kwalunkwe sfida jew suċċess fir-reklutaġġ.*
- *Numru totali ta' twegibiet.*

2. Kif wettaqt l-attività (imlejt il-kwestjonarju)? (Madwar 200 kelma)

Jekk jogħġbok spjega:

Il-format użat (eż. intervisti individwali, sessjonijiet fi grupp, wiċċ imb wiċċ, online, eċċ.).

- *Jekk l-attivitajiet kinux aċċessibbli (materjali faċli biex jinqraw, lingwa tas-sinjali, persuni ta' appoġġ, eċċ.).*
- *Jekk adattajt il-kwestjonarju jew židit spjegazzjonijiet biex tgħin lill-parteciċipanti jifhmu.*
- *Kif għent lill-parteciċipanti li kellhom bżonn l-għajnuna (eż. assistenza biex jimlew il-formola).*
- *Kwalunkwe feedback dwar il-proċess innifsu.*

3. Riżultati: Rispons tal-Parteciċipant (Madwar 750 kelma)

Agħmel sommarju tat-twegibiet mingħand il-parteciċipanti li mlew il-kwestjonarju. Ittraduċi kwalunkwe kumment bil-miktub għall-Ingliż u inkludi ftit kwotazzjonijiet qosra jekk possibbli.

4. Konkluzjonijiet (Madwar 500 kelma)

Irrifletti fuq il-proċess tal-pilotaġġ kollu :

- *X'tgħallimt mill-parteciċipanti?*
- *X'hadem tajjeb, u x'jista' jittejjeb?*
- *Dawn ir-riżultati kif jgħinuna nifhmu kif nappoġġjaw it-tmexxija fost persuni b'diżabilità?*
- *Għandek xi ideat jew rakkomandazzjonijiet?*

3. Rapporti

Dan ir-rapport jipprezenta ħarsa ġenerali konsolidata tal-proċess ta' evalwazzjoni nazzjonali mwettaq minn organizzazzjonijiet imsieħba f'sitt pajjiżi: il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja u l-Iżvezja. Kull taqsima tissintetizza r-risposti għall-mistoqsijiet ewlenin tal-evalwazzjoni, filwaqt li tenfasizza prattiki kondiviżi, approċċi uniċi, u għarfien kritiku. Minflok ma jipprezentaw kontinwazzjoni ta' pajjiż b'pajjiż, is-sommarji jintegraw is-sejbiet f'narrattiva koeżiva li tirrifletti l-esperjenza kollettiva tal-parteċipanti kollha. L-għan huwa li jiġi pprovdut fehim ċar ta' kif ġew implimentati l-attivitajiet pilota, liema sfidi nqalghu, u liema lezzjonijiet jistgħu jinfurmaw l-isforzi futuri biex tiġi appoġġjata t-tmexxija fost persuni b'diżabilità.

3.1 Strategiji ta' reklutaġġ u sensibilizzazzjoni tal-parteċipanti

Ir-reklutaġġ fis-sitt pajjiżi kollha – il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja u l-Iżvezja – kien iggwidat minn impenn għall-inklużjoni, għal-fiduċja, u għas-sensittività kulturelli. Kull sieħeb adatta l-istrategija tiegħu għar-realtà lokali, billi uza netwerks eżistenti u komunikazzjoni personalizzata biex jinvolvi persuni b'diżabilità.

Użu ta' netwerks u organizzazzjonijiet imsieħba affidabli

Haġa komuni fis-sitt pajjiżi kollha kienet il-kollaborazzjoni ma' organizzazzjonijiet li diġà jaħdmu mill-qrib ma' persuni b'diżabilità. Dawn is-sħubijiet irriżultaw essenzjali mhux biss biex jiġu identifikati parteċipanti adatti iżda wkoll biex tinbena l-fiduċja u tiġi żgurata l-aċċessibilità.

Fil-Greċja, l-attività ta' sensibilizzazzjoni kienet appoġġjata minn Be Visible Be You, IASIS Day Center, u Myrtillo Café – kull wieħed jiprovdi aċċessibilità għal komunitajiet diversi, inklużi individwi involuti fir-rijabilitazzjoni psikosocjali u impjeg inklużiv. L-Italja ssieħbu ma assoċjazzjonijiet li jafu u ma gruppi koeżivi, li ppermettew attivitajiet imfassla apposta u faċilitazzjoni b'anqas xkiel. Is-Slovenja ssieħbet ma' ċentru Varstveno delovni Zasavje, bl-impjegati tiegħu jkollom rwol ewleni fit-tiħni tal-komunikazzjoni u l-appoġġ tal-parteċipanti matul il-proċess.

3. Rapporti

Spanja attivat in-netwerk tagħha ta' entitajiet imsieħba magħha kif ukoll ma mexxejja ta grupp fil-komunitàrji, b'modi kemm formali kif ukoll informali. Malta ħadmet permezz tal-Aġenzija Sapport, billi involviet membru mis-servizz ta' Sharing Lives u s-Servizzi ta' matul il-jum. L-approċċ użat kien iffukat fuq il-persuna, bl-individwu jagħzel il-partecipazzjoni tiegħu abbażi tal-interess u l-abbiltà tiegħu, u jadatta l-istili ta' komunikazzjoni biex jaqdu l-bżonnijiet individwali.

L-lżvezja bniet fuq relazzjonijiet li ilhom jeżistu ma' gruppi li kienu ħadmu magħhom qabel. Il-partecipanti ġew rekrutati minn Daglig verksamhet (ċentri ta' attività ta' kuljum) f'Laholm u Helsingborg, kif ukoll minn individwi b'diżabilità li huma membri attivi tal-klabb Caprifolen vaulting. Diversi partecipanti kienu diġà esprimew interess li jikkontribwixxu għall-bidla soċjali, u ġew mistiedna jiehdu sehem. Il-kollaborazzjoni ta' l-istaff fiċ-ċentri ta' matul il-jum żgurat li l-partecipanti ħassewhom siguri, infurmati, u apprezzati matul il-proċess kollu.

Metodi ta' sensibilizzazzjoni: minn diġitali għal personali

Il-metodi ta' sensibilizzazzjoni varjaw bejn il-pajjiżi iżda intuzaw mezzi differenti ta' komunikazzjoni adatti għal bżonn. Il-Greċja użat *posts* fuq il-midja soċjali, komunikazzjoni personali, u laqgħat fugruppi għal din il-mobilitajiet. L-Italja u Spanja bbażaw ruħhom fuq l-email, it-telefonati, u attivitajiet fi gruppi, filwaqt li s-Slovenja użat kollaborazzjoni diretta u stedinet diġitali.

Malta enfasizzat it-telefonati u l-konversazzjonijiet personalment, li wrew li huma effettivi biex jilhqnu individwi b'diżabilità intellettuali. L-impjegati kienu aktar familjari mal-istili ta' komunikazzjoni tal-partecipanti u aġġustaw l-approċċ tagħhom skont dan, u żguraw ċarezza u kumdità.

L-lżvezja bdiet b'kuntatt bit-telefon biex tispjega l-iskop tal-proġett, segwit minn laqgħat wiċċ imb wiċċ fejn l-inizjattiva ġiet ipprezentata b'mod aċċessibbli. Dawn il-laqgħat ippermettew lill-partecipanti jistaqsu mistoqsijiet u jifhmu l-valur tal-kontribut tagħhom. It-tim Żvediz għamel ukoll żjarat ripetuti biex jilhqnu l-ħtiġijiet u jiżgura li l-partecipanti ħassewhom appoġġjati.

3. Rapporti

Spanja użat WhatsApp biex tikkuntattja mexxejja tal-komunità, filwaqt li l-Greċja ssupplimentat l-attività ta' sensibilizzazzjoni tagħha b'materjali stampati u laqgħat wiċċ imb'wiċċ. Din id-diversità ta' metodi tirrifletti l-ħtieġa li l-komunikazzjoni tiġi mfassla skont il-preferenzi u l-kapaċitajiet kemm tal-partecipanti kif ukoll tal-organizzazzjonijiet imsieħba.

Sfidi fir-reklutaġġ

Minkejja networks b'saħħithom, ġew osservati diversi sfidi. L-Italja ffaċċjat diffikultajiet fl-iskedar – Hekk kif tinqabeż data, ħafna drabi kien impossibbli li l-grupp jerga' jinvolve ruħu. Spanja thabtet ma' databases skaduti u riżorsi limitati f'organizzazzjonijiet lokali. Is-Slovenja ltaqgħet ma' konfużjoni inizjali fost il-partecipanti, li ġiet mitigata bl-appoġġ tal-mentors. Il-Greċja sabet li t-teħid ta' kampjuni bil-fomma wassalx għaž-żieda mistennija fil-partecipazzjoni.

Malta rrapportat suċċess ġenerali fir-reklutaġġ, għalkemm enfasizzat l-importanza li l-komunikazzjoni tiġi adattata għall-bżonnijiet individwali. L-esperjenza tagħhom enfasizzat kif il-familjarità u l-fiduċja bejn il-persunal u l-partecipanti jistgħu jtejbu b'mod sinifikanti l-involvement.

L-Iżvezja rrapportat ukoll reklutaġġ bla xkiel, appoġġjat mir-relazzjonijiet ta' fiduċja li kienu bnew matul is-snin. L-isfida ewlenija kienet l-iskedar tal-partecipanti u l-bżonnijiet meħtieġa, iżda dan ingħeleb bi ppjanar bir-reqqa u flessibbiltà. Il-ġabra totali tinkludi aktar minn 50 kwestjonarju mimli, li jirrappreżentaw grupp divers b'diżabilità, interessi u livelli ta' esperjenza varji.

Mod komuni fost il-pajjiżi kollha kienet li l-partecipazzjoni ħadmet l-aħjar meta ġiet saret f'attività jew avveniment fi gruppi, aktar milli meta l-individwi intalbu jimlew formola. Il-preżenza ta' mentors, edukaturi u faċilitaturi kienet essenzjali – mhux biss għall-appoġġ tekniku, iżda wkoll għall-inkoraġġiment emozzjonali u l-bini tal-kunfidenza.

3. Rapporti

3.2 Implimentazzjoni tal-attività tal-kwestjonarju

Il-proċess tal-amministrazzjoni tal-kwestjonarju madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-Iżvezja wera impenn kondiviż għall-aċċessibbiltà, il-flessibbiltà, u l-appoġġ għall-partecipanti. Kull pajjiż adatta l-attività għall-kuntest lokali tiegħu, billi ntużaw taħlita ta' għodod diġitali, faċilitazzjoni tal-grupp, u assistenza personalizzata biex jiżgura involviment sinifikanti.

Formati u settings ta' faċilitazzjoni

Intużaw varjetà ta' formati biex jakkomodaw il-ħtiġijiet differenti tal-partecipanti. Fil-Greċja, il-kwestjonarju tqassam kemm online kif ukoll f'forma stampata, bil-partecipanti jinvolvu ruħhom permezz ta' gruppi żgħar u sessjonijiet wiċċ imb'wiċċ. L-Italja introduċiet il-kwestjonarju permezz ta' workshop qasir tat-teatru, li għen lill-partecipanti jiffamiljarizzaw ruħhom mas-suġġett u jinvolvu ruħhom f'ambjent ta' grupp bl-użu tal-apparati tagħhom stess jew kondiviżi.

Is-Slovenja għażlet format diġitali, dawn ippermettew lill-partecipanti jimlew il-kwestjonarju b'mod indipendenti jew bl-appoġġ ta' mentors. L-ambjent kien primarjament individwali, iżda kien hemm mentorspreżenti biex jiggwidaw u jiċċaraw. Spanja organizzat sessjonijiet fi gruppi fejn il-kwestjonarju ġie pproġettat fuq skrin tat-TV, u l-partecipanti ħadmu fuqu flimkien, appoġġjati minn sħabhom u mil-voluntiera .

Malta użat approċċ ibridu. Il-partecipanti lestew il-kwestjonarju kemm individwalment kif ukoll fi gruppi żgħar, skont il-preferenzi u l-abbiltajiet tagħhom. Ipjegati mill-Aġenzija Sapport provdew laptops u tablets, kif ukoll kien preżenti biex jgħin lill-partecipanti matul il-proċess kollu. Il-kwestjonarju kien disponibbli kemm bil-Malti kif ukoll bl-Ingliż, u b'hekk l-individwi setgħu jagħzlu l-lingwa li hassewhom l-aktar komdi biha.

3. Rapporti

L-Iżvezja integrat il-kwestjonarju f'laqgħat u workshops regolari tal-proġett. Il-partecipanti setgħu jaħdmu individwalment jew fi gruppi żgħar, b'appoġġ disponibbli kif meħtieġ. It-tim Żvediz għamel ukoll diversi żjarat f'centri ta' attivitajiet ta' matul il-jum, fejn ikkombina workshops qosra mat-tlestija tal-kwestjonarju. Il-partecipanti kellhom l-għażla li jwieġbu fuq il-karta jew digitalment. Għal dawk li ppreferew interazzjoni one-on-one, it-tim għab kompjuter u qagħad magħhom fi spazji kwieti u familjari bħall-kamra tal-kafè taċ-ċentru. Dawk il-membri tal-grupp li huma stess għandhom diżabilità-ingħaqdu għal dawn iż-żjarat u għenu biex jipprezentaw il-proġett u jiggwidaw lil oħrajn permezz tal-mistoqsijiet. Dan l-approċċ żied l-awtenticità u emancipazzjoni tal-proċess.

Aċċessibbiltà u adattamenti

L-aċċessibbiltà kienet tħassib ċentrali fil-pajjiżi kollha. Il-kwestjonarju kien iddisinjat b'lingwaġġ ċar u sempliċi, u f'xi każijiet, għew offruti verżjonijiet stampati għal dawk li ppreferew formati bbażati fuq il-karta. Fil-Greċja u s-Slovenja, il-mentors kellhom rwol importanti fl-ispjegazzjoni tal-mistoqsijiet u fl-offerta ta' eżempji. L-Italja użat alternattivi bil-vidjo għal partecipanti illitterati, filwaqt li Spanja inkorporat il-lingwa tas-sinjali u mistoqsijiet mitkellma f'format ta' vidjo biex tappoġġja lill-utenti għomja u torox.

Malta poġġiet enfasi qawwija fuq l-adattament tal-istili ta' komunikazzjoni għall-bżonnijiet individwali. Il-membri ta' l-istaff użaw lingwaġġ simplifikat, indikazzjonijiet viżwali, u ripetizzjoni biex jiżguraw li kulhadd fehem. Il-format bilingwi u d-disponibbiltà tat-teknoloġija assistiva tejbju aktar l-aċċessibbiltà. Fl-Iżvezja, it-tim offra formati flessibbli u appoġġ personalizzat. Uħud mil-partecipanti kellhom bżonn għajjnuna biex jaqraw jew jifhmu l-mistoqsijiet, filwaqt li oħrajn sempliċement kellhom bżonn għajjnuna biex jagħfsu l-buttni. It-tim wieġeb għal kull htieġa b'paċenzja u adattabilità. L-involviment ta' membri b'diżabilità fil-grupp bħala *faciliators* għen biex inaqqas id-distakk fil-komunikazzjoni u jrawwem sens ta' inkluzjoni.

Filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-imsieħba ma biddlux b'mod sinifikanti l-kontenut tal-kwestjonarju, spjegazzjonijiet verbali u għajjnuniet oħra sabiex jifmu ntużaw ta' spiss biex jgħinu fil-fehim mingħajr ma tiġi compromessa l-integrità tal-mistoqsijiet.

3. Rapporti

Strutturi ta' appoġġ u involviment tal-partecipanti

L-appoġġ mill-edukaturi, il-mentors, il-ħaddiema soċjali, u membri oħra b' dizabilita' kellu rwol vitali biex jippermetti l-partecipazzjoni. Fis-Slovenja u l-Greċja, il-mentors għenu biex jiċċaraw il-mistoqsijiet u pprovdew inkoraġġiment emozzjonali. L-Italja ddependiet fuq l-edukaturi u l-appoġġ min persuni b'dizabilita' oħrajn, speċjalment għal dawk li qed jiffaċċjaw diffikultajiet b'mistoqsijiet miftuħa. Spanja involviet voluntiera u mexxejja tal-komunità biex jiggwidaw lill-partecipanti matul il-proċess.

F'Malta, L-impjegati ta' l-Aġenzija Sapport kien involut ħafna, billi offrew assistenza individwali u adattaw l-approċċ tagħhom skont l-istil ta' komunikazzjoni ta' kull partecipant. Il-familjarità tagħhom mal-persuni b'dizabilita' għenet biex jinħoloq ambjent sigur u ta' fiduċja, li kien essenzjali għal involviment sinifikanti.

L-lżvezja enfasizzat l-importanza li jinħoloq ambjent kalm u familjari. Billi wettqu sessjonijiet fi spazji bħal kafèteriji ukoll l-involviment ta' persuni b'dizabilita, huma rawmu sens ta' kumdità u awtenticità. L-istaff fiċ-ċentri ta' matul il-jum esprima apprezzament għar-ritmu rispettuż u l-atmosfera inkluziva, filwaqt li nnota li l-attività kienet sinifikanti għall-partecipanti.

3. Rapporti

Feedback u riflessjonijiet

B'mod ġenerali, ir-rispons dwar il-proċess tal-kwestjonarju kien pożittiv. Il-parteċipanti apprezzaw l-opportunità li jaqsmu l-fehmiet tagħhom, speċjalment meta l-format kien interattiv u ta' appoġġ. F'Malta, il-parteċipanti esprimew li hassewhom mismugħa u apprezzati, u hafna apprezzaw il-proċess li jirriflettu fuq l-esperjenzi tagħhom stess.

Spanja ma rrappurtat l-ebda lment dwar il-verżjoni Spanjola, u dan jissuggerixxi li kienet adattata tajjeb u komprensibbli. L-Italja nnutat xi sfidi matul l-analizi tad-dejta minhabba n-nuqqas ta' traduzzjoni mill-Ingliż għat-Taljan, u enfasizzat l-importanza tal-aċċessibbiltà lingwistika mhux biss matul l-implimentazzjoni iżda wkoll fl-ipproċessar ta' wara.

L-iżvezja rċeviet feedback pożittiv hafna kemm mill-parteċipanti kif ukoll mill-l-istaff. Il-faċilitazzjoni mmexxija mill-persuni b'diżabilita u l-approċċ rispettuż ġew imfaħhra talli għamlu l-proċess inklużiv u emancipatorju. L-esperjenza saħħet l-idea li l-iżvilupp tat-tmexxija għandha tibda bil-parteċipazzjoni u r-rikonoxximent.

L-esperjenza fil-pajjiżi kollha enfasizzat il-valur tal-komunikazzjoni adattiva, gwida personalizzata, u faċilitazzjoni kreattiva fir-riċerka inklużiva. Saħħet ukoll il-ħtieġa għal għodod flessibbli u approċċi sensittivi għall-kultura meta wieħed jaħdem ma' gruppi diversi ta' persuni b'diżabilita.

3. Rapporti

3.3 Rizultati – feedback tal-partecipanti

Ir-rispons miġbur permezz tal-kwestjonarju madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-Iżvezja jiżvela stampa rikka u sfumata ta' kif persuni b'diżabilità jipperċepixxu t-tmexxija, l-aspirazzjonijiet personali tagħhom, u l-ostakli li jiffaċċjaw. Filwaqt li r-risposti jvarjaw ħafna, jitfaċċaw diversi temi rikorrenti – speċjalment dwar il-kunfidenza, l-opportunità, u l-emozzjonali tat-tmexxija.

Perċezzjonijiet tat-tmexxija u l-kunfidenza fihom infushom

Fil-Greċja, ħarġu żewġ profili distinti: il-grupp li jitkellem bil-Grieg wera kunfidenza baxxa fih innifsu u espożizzjoni limitata għal rwoli ta' tmexxija, filwaqt li l-grupp li jitkellem bl-Ingliż – li ħafna minnhom kienu diġà involuti f'inizjattivi ta' aċċessibilità u tmexxija – wera kunfidenza għolja u involviment attiv. Grafika mill-Greċja wriet li 72% tal-partecipanti ħassew li ma kellhom l-ebda opportunitajiet ta' tmexxija, filwaqt li 28% biss qalu iva.

Ir-risposti tal-Italja kienu diversi ħafna, bil-partecipanti jvarjaw minn dawk li ħassewhom kunfidenti żżejjed għal dawk li ma kinux ċerti jew imbeżżgħin. It-tmexxija spiss kienet marbuta ma' attivitajiet kreattivi jew soċjali, bħat-teatru, it-tisjir, jew l-organizzazzjoni ta' avvenimenti.

Partecipanti Sloveni wrew kumdità mhux mistennija bit-taħdit fil-pubbliku u l-faċilitazzjoni tal-gruppi. Ħafna kienu diġà ħadu rwoli ta' tmexxija f'kuntest informali – imexxu workshops, jgħallmu lil sħabhom, jew jirrapprezentaw gruppi tagħhom – mingħajr ma neċessarjament jidentifikaw ruħhom bħala mexxejja.

Spanja rrappurtat li 70.6% tal-partecipanti riedu jkunu mexxejja, u 58.8% ma kinux jibzġu jmxexxu. Ġart bit-titlu “Recuento de SOLO” wriet li tliet partecipanti biss ma ridux juru l-attivitajiet tagħhom lil ħaddieħor, u l-istess numru ħassewhom skomdi quddiem udjenza.

3. Rapporti

Malta sabet li 35 minn 50 parteċipant esprimew xewqa li jkunu mexxejja, filwaqt li 18 irrappurtaw biża' – l-aktar relatata mad-diskors fil-pubbliku, ir-responsabbiltà, u n-nuqqas ta' appoġġ. Interessanti, xi parteċipanti assoċjaw it-tmexxija ma' simboli ta' kuljum ta' kompetenza, bħall-użu ta' laptop jew li titkellem b'kunfidenza.

It-tweġibiet tal-lžvezja offrew stampa rikka bl-istess mod. Aktar minn 50 kwestjonarju mimli wrew li madwar żewġ terzi tal-parteċipanti riedu jkunu mexxejja, filwaqt li grupp iżgħar esprima biża' – tipikament relatata ma' "li jagħmluha ħażin," "li jkunu fiċ-ċentru tal-attenzjoni," jew "li ma jafux x'għandhom jagħmlu." Il-biċċa l-kbira tal-parteċipanti hassewhom kunfidenti li juru lil haddieħor x'jagħmlu u kienu komdi quddiem haddieħor. It-tmexxija spiss kienet meqjusa bħala estensjoni tal-azzjonijiet ta' kuljum, bħall-għajnuna f'sessjonijiet ta' taħriġ, id-deċiżjoni dwar attivitajiet tal-grupp, jew il-gwida ta' sħabhom.

Reazzjonijiet emozzjonali u riflessjonijiet personali

Parteċipanti minn madwar il-pajjiżi qasmu riflessjonijiet personali li juru kif it-tmexxija tiġi esperjenzata emozzjonalment u soċjalment. Fl-Italja u s-Slovenja, it-tmexxija spiss ġiet deskritta permezz ta' attivitajiet kreattivi u kollaborattivi. Fi Spanja, ir-risposti wrew kuxjenza personali mħallta ma' kuraġġ, filwaqt li Malta enfasizzat kif il-perċezzjonijiet tat-tmexxija huma ffurmati minn osservazzjonijiet tad-dinja reali u esperjenzi personali.

Fl-lžvezja, it-tmexxija ġiet deskritta bħala relazzjonali u Prattika. Il-parteċipanti qalu li hassewhom bħala mexxejja meta għenu lil haddieħor, spjegaw ideat, jew ikkontribwew għal deċiżjonijiet tal-grupp. Parteċipant wieħed kiteb: "Mexxej għandu jkun ġentili u jisma' lil kulhadd." Ieħor qasam li hassewhom kburin meta setgħu jappoġġjaw lil xi hadd li kien qed jithabat. Dawn ir-riflessjonijiet jissuġġerixxu li t-tmexxija ħafna drabi tiġi esperjenzata bħala forma ta' kura, gwida, u rispett reċiproku.

3. Rapporti

Kwotazzjonijiet mill-pajjiżi kollha juru n-natura informali tat-tmexxija:

“Għent fit-tmexxija tal-provi taż-żfin” (Slovenja)

- “Hassejtni bħal faċilitatur meta kont qed nagħmel teatru” (l-Italja)
- “Applikajt biex inkun rappreżentant tal-utent” (Is-Slovenja)
- “Irridkom terġgħu tagħżluni bħala mexxej” – “Nixtieq nerġgħu nintgħażlu bħala mexxej” (Spanja)
- “Inħossni bħal mexxej meta ngħin lil haddieħor bit-tablet tagħhom” (Malta)
- “Inħossni bħal mexxej meta nispyega l-affarijiet lil sħabi” (l-Iżvezja)

Dawn ir-riflessjonijiet juru li t-tmexxija hija profondament personali u ħafna drabi espressa permezz ta' azzionijiet u relazzionijiet ta' kulium.

Karatteristiċi ta' tmexxija u ħtiġijiet ta' appoġġ

Fis-sitt pajjiżi kollha, il-parteciċipanti enfasizzaw b'mod konsistenti li t-tmexxija mhijiex definita mill-awtorità jew il-kontroll, iżda minn kwalitajiet relazzjonali li jrawmu l-fiduċja u l-inklużjoni. Meta mistoqsija x'jagħmel mexxej tajjeb, l-aktar karatteristiċi apprezzati kienu t-tjubija, il-ħila li tisma', u r-rieda li tappoġġja lil haddieħor. Dawn il-kwalitajiet issemew ripetutament, ħafna drabi akkumpanjati minn riflessjonijiet dwar kif il-mexxejja għandhom jittrattaw lin-nies b'rispett u empatija.

Fi Spanja, il-parteciċipanti ddeskrivew mexxejja ideali bħala daww li huma ġentili, attenti, u kunfidenti – xi hadd li jisma' u joħloq spazju għal haddieħor. Malta tenniet dan is-sentiment, bil-parteciċipanti jenfasizzaw l-importanza li jkunu ta' appoġġ, infurmati, u prezenti emozzjonalment. L-Italja u s-Slovenja ziedu li l-mexxejja għandhom ikunu faċli biex wieħed javviċinahom u kapaċi jiggwidaw mingħajr ma jiddominaw, filwaqt li l-Greċja enfasizzat il-kortesija u s-smiġħ attiv bħala karatteristiċi essenzjali.

L-Iżvezja saħħet dawn it-temi, bil-parteciċipanti jiddeskrivu mexxejja tajbin bħala ġentili, infurmati, u kunfidenti, iżda wkoll kapaċi li jkunu sodi meta jkun hemm bżonn. Parteciċipant wieħed qabad is-sentiment kollettiv billi qal: “Mexxej għandu jkun ġentili u jisma' lil kulħadd.”

Ir-risposti Żvedizi rriflettew ukoll opinjoni bħilancjata – li tivvaluta kemm l-intelliġenza emozzjonali kif ukoll il-komunikazzjoni u l-kompetenzi teknika.

Dan il-proġett ġie ffinanzjat bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-pubblikazzjoni tirrifletti biss il-fehmiet tal-awtur, u l-Kummissjoni ma tistax emozzjonali kif ukoll il-komunikazzjoni u l-kompetenzi teknika.

3. Rapporti

Meta ddiskutejna x'tip ta' appoġġ ikollhom bżonn il-partecipanti biex jieħdu rwoli ta' tmexxija, ħarġu diversi temi komuni. Ħafna esprimew l-importanza tal-appoġġ bejn il-kollegi u l-ħbiberija – li jkollhom xi ħadd li jinkoraġġihom u jkun ħdejhom. It-taħriġ u l-prattika wkoll issemew ta' spiss, speċjalment f'kuntesti fejn il-partecipanti ħassewhom inċerti jew mingħajr esperjenza.

Ambjenti aċċessibbli għenu biex jippermettu l-partecipazzjoni. Dan inkluda spazji fiżiċi li huma faċli biex wieħed jinnaviga fihom, iżda wkoll għodod diġitali bħal tablets jew interfaċċji simplifikati li jagħmlu l-involvement aktar faċli. F'Malta u l-Iżvezja, il-partecipanti nnutaw li l-aċċess għal interpreti jew assistenza meta jkun hemm bżonn jista' jagħmel differenza sinifikanti. Oħrajn enfasizzaw il-ħtieġa għal rassikurazzjoni emozzjonali – xi ħadd li jgħinjom iħossuhom kunfidenti u kapaci.

Filwaqt li ftit individwi madwar il-pajjiżi ħassew li setgħu jmexxu mingħajr appoġġ addizzjonali, il-maġġoranza esprimew li kien essenzjali li jkun hemm l-istrutturi t-tajba fis-seħħ – kemm jekk tekniċi, soċjali, jew emozzjonali. Ostakli bħall-biża' li titkellem fil-pubbliku, ċertu biza', jew in-nuqqas ta' għarfien kienu ikkwotati ta' spiss, iżda l-partecipanti wrew ukoll rieda qawwija li jiegħlbu dawn l-isfidi jekk ikunu appoġġjati kif xieraq.

Meħuda flimkien, dawn l-għarfien jissuġġerixxu li t-tmexxija fost persuni b'dizabilità tiffjorixxi f'ambjenti li huma inkluzivi, empatici, u responsabbli. Il-karatteristiċi li jammiraw fil-mexxejja huma l-istess kwalitajiet li jfittxu li jinkorporaw – u bl-appoġġ it-tajjeb, ħafna huma lesti li jieħdu dawk ir-rwoli.

3. Rapport

3.4 Konkluzjonijiet – riflessjonijiet dwar il-proċess pilota

Il-fażi pilota madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-lżvezja offriet fehim rikk u f'saffi ta' kif persuni b'diżabilità jinvolve ruħhom fit-tmexxija, il-facilitazzjoni, u l-espressjoni personali. Kull pajjiż ġab miegħu l-kuntest, l-isfidi, u l-innovazzjonijiet tiegħu stess, iżda ħarġu diversi temi komuni—speċjalment dwar is-sigurtà emozzjonali, l-appoġġ mill-pari, u l-importanza li tiġi definita mill-ġdid it-tmexxija f'termini inkluzivi.

Dak li tgħallimna mill-partecipanti

Partecipanti fis-sitt pajjiżi kollha żvelaw firxa wiesgħa ta' attitudnijiet lejn it-tmexxija. Fil-Greċja, id-diversità tar-risposti enfasizzat kif it-tmexxija ħafna drabi hija marbuta mal-istima personali u l-konnessjoni mal-komunità. L-Italja enfasizzat l-individwalità tal-vjaġġ ta' kull partecipant – xi wħud ħassewkom kunfidenti, oħrajn eżitanti, u ħafna kienu ffurmati mill-ambjenti li jinvolve ruħhom fihom.

Is-Slovenja sfidat is-suppożizzjonijiet dwar l-eżitazzjoni, billi wriet li ħafna partecipanti kienu komdi jtkellmu fil-pubbliku u kienu diġà ħadu rwoli ta' tmexxija b'mod informali. Spanja ġabet magħha perspettiva unika, billi ħadmet primarjament ma' nies b'diżabilità intellettuali. Malta enfasizzat li l-osservazzjonijiet tad-dinja reali jsawru l-perċezzjonijiet tat-tmexxija, u li l-qalb tajba u l-kuraġġ huma karatteristiċi intuittivi għal ħafna.

3. Rapporti

L-Iżvezja kkonfermat li l-persuni b'dizabilità huma ħerqana li jkunu involuti fit-tmexxija, fit-teħid tad-deċiżjonijiet, u fl-iżvilupp tal-proġetti meta jingħataw l-għodod u l-appoġġ it-tajba. Il-parteciċipanti tagħhom assoċjaw it-tmexxija mal-qalb tajba, mas-smiġħ, u mal-kunfidenza, u ħafna diġà pprattikaw tmexxija informali fil-ħajja tagħhom ta' kuljum – jgħinu lil ħaddieħor, jiggwidaw lil sħabhom, jew jiddeċiedu attivitajiet tal-grupp. L-involvement ta' membri tal-gruppi ta' fokus b'dizabilità bhala faċilitaturi saħħaħ l-idea li t-tmexxija hija l-aktar qawwija meta tkun immudellata minn dawk li tfittex li tagħti s-setgħa.

Fil-pajjiżi kollha, il-parteciċipanti wrew li t-tmexxija mhux dejjem hija dwar l-ambizzjoni jew ir-rwoli formali – ħafna drabi hija dwar l-inizjattiva, il-kollaborazzjoni, u li tkun meqjus.

Dak li ħadem tajjeb

Diversi strategiji wrew li huma effettivi fil-pajjiżi sħab:

- *Il-ħolqien kongunt tal-kwestjonarju (Spanja, Malta, l-Iżvezja) għen biex jiġu żgurati r-rilevanza u l-aċċessibbiltà.*
- *Workshops ibbażati fuq it-teatru (l-Italja) ipprovdew punt tad-dħul kreattiv u ingaġġanti.*
- *L-appoġġ tal-mentors u ambjenti fdati (is-Slovenja, il-Greċja) ippermettew parteciċipazzjoni aktar profonda.*
- *Formati flessibbli u għażliet lingwistiċi (Malta, l-Iżvezja) ippermettew lill-individwi jinvolvu ruħhom b'modi li kienu adattati għall-abbiltajiet u l-preferenzi tagħhom.*
- *Il-faċilitazzjoni mmexxija mill-pari u ambjenti familjari (l-Iżvezja) ħolqu esperjenzi awtentiċi u ta' emancipazzjoni.*
- *L-Iżvezja enfasizzat il-valur li jiġu kkombinati workshops mat-tlestija tal-kwestjonarju, li wassal biex l-attività tħossha sinifikanti aktar milli proċedurali. L-għoti ta' eżempji u spjegazzjonijiet għen lill-parteciċipanti jifhmu l-mistoqsijiet, u l-użu ta' ambjenti fdati bħal ċentri ta' matul il-jum u klabbs jgħelhom iħossuhom komdi u rispettati.*

3. Rapporti

X'jista' jittejjeb

Sfidi oħra ħarġu wkoll matul il-proċess pilota:

- Kien neċessarju li jiġu ċċarati l-kunċetti tat-tmexxija (Spanja, Malta, l-Iżvezja), peress li xi parteċipanti inizjalment assoċjaw it-tmexxija mal-awtorità jew mal-kmand.
- L-evitar ta' frażijiet kumplessi żżejjed (is-Slovenja) għen biex tiġi żgurata l-komprensjoni.
- Ir-riformulazzjoni tal-istrategġija bħal *Snowball Sampling* (il-Greċja) wriet li hija importanti biex jintlaħqu gruppi aktar diversi.

L-Iżvezja ssuġġeriet li proġetti futuri jinkludu eżerċizzji qosra u prattiċi ta' tmexxija biex juru rwoli differenti. Huma enfasizzaw ukoll l-importanza li l-parteċipanti jingħataw ħin biex jirriflettu u jippruvaw it-tmexxija f'sitwazzjonijiet sikuri qabel ma jwieġbu l-mistoqsijiet.

Is-sitt pajjiżi kollha qablu li l-formati ta' daqs wieħed għal kulhadd mhumiex biżżejjed. L-attivitajiet iridu jiġu adattati għar-realtajiet konjittivi, emozzjonali u soċjali ta' kull grupp, bil-flessibbiltà u r-rispons integrati f'kull stadju.

• Kif dawn ir-riżultati jinfurmaw l-appoġġ tat-tmexxija

- *Il-proċess pilota wera li l-appoġġ tat-tmexxija fost persuni b'diżabilità jeħtieġ:*
- *Mudelli relazzjonali ta' tmexxija, li jenfasizzaw l-empatija, is-smiġħ, u r-responsabbiltà kondiviza*
- *Ambjenti inklużivi, fejn il-parteċipanti jhossuhom siguri biex jesprimu lilhom infushom u jieħdu l-inizjattiva*
- *Għodod u formati flessibbli, adattati għall-bżonnijiet u l-kuntesti individwali*
- *Netwerks bejn il-kollegi u appoġġ emozzjonali, li ġew identifikati b'mod konsistenti bħala essenzjali*

3. Rapporti

Spanja appoġġjat mudelli ta' tmexxija kongunta, fejn it-tmexxija tinqasam bejn il- kollegi jew fi hdan gruppi. Malta pproponiet Programm ta' Hiliet ta' Tmexxija u mentoring bejn il-kollegi, b'enfasi fuq it-tkabbir strutturat u l-awtonomija. L-Iżvezja saħħet l-importanza ta' approċċi ċċentrati fuq il-persuna, filwaqt li nnotat li filwaqt li xi parteċipanti jehtiegu biss inkoraġġiment, oħrajn jehtiegu taħriġ strutturat, appoġġ għall-komunikazzjoni, u ambjenti adattati.

• Rakkomandazzjonijiet u passi li jmiss

- Il-proċess pilota madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-Iżvezja ġġenera firxa ta' rakkomandazzjonijiet maħsuba dwar kif għandu jiġi appoġġjat l-iżvilupp tat-tmexxija fost persuni b'dizabilità fil-fażijiet futuri tal-proġett. Filwaqt li kull pajjiż offra sugġerimenti speċifiċi għall-kuntest, ħarġu diversi prijoritajiet komuni – partikolarment dwar il-ko-kreazzjoni, il-bini gradwali tal-hiliet, u l-importanza tal-appoġġ emozzjonali u soċjali.

Waħda mir-rakkomandazzjonijiet l-aktar konsistenti kienet li jiġu inklużi eżempji ta' tmexxija fuq il-pjattaforma nnifisha. Il-Greċja enfasizzat li l-wiri ta' mudelli relatabbli-speċjalment dawk imsejsa fuq esperjenzi ta' kuljum–jista' jgħin lill-parteċipanti jimmaġinaw lilhom infushom bħala mexxejja. Li tara lil oħrajn li ħadu l-inizjattiva f'kuntesti familjari jista' jqanqal kurżità u motivazzjoni, partikolarment fost dawk li qatt ma kkunsidraw it-tmexxija bħala possibbiltà personali.

- L-Italja pproponiet l-iżvilupp ta' mogħdijiet strutturati iżda gradwali għat-tmexxija. Dawn jippermettu lill-individwi jieħdu rwoli ta' faċilitazzjoni f'kuntesti sinifikanti, appoġġjati minn tuturi jew sħabhom b'esperjenza. L-enfasi kienet fuq li jiġu evitati approċċi paternalistiċi u minflok jinholqu opportunitajiet fejn it-tmexxija tista' toħroġ b'mod naturali – permezz ta' mumenti żgħar ta' gwida, kollaborazzjoni, u responsabbiltà kondiviza.
- Is-Slovenja rakkomandat workshops iddisinjati b'mod kongunt li jiffokaw fuq il-punti sodi u l-interessi tal-parteċipanti. Sessjonijiet ta' taħriġ immexxija mill-kollegi u programmi ta' mentoring tqiesu bħala għodod siewja għall-bini tal-kunfidenza u t-tnaqqis tal-eżitazzjoni. It-tim Sloven enfasizza wkoll il-ħtieġa għal materjali faċli biex jinqraw, interpreti, u għajnuniet teknoloġiċi biex jiġi żgurat li l-komunikazzjoni ma ssirx ostaklu għall-parteċipazzjoni.

3. Rapport

Spanja ressqet 'il quddiem l-idea ta' tmexxija kollettiva, fejn issuggeriet li l-facilitazzjoni tista' tingasam bejn sħabhom jew gruppi żgħar. L-esperjenza tagħhom uriet li t-tmexxija kongunta – speċjalment f'ambjenti ta' workshops – tista' tkun emancipanti u inkluziva. Huma esprimew interess qawwi fit-tieni fażi tal-proġett, iffukata speċifikament fuq it-tmexxija fil-facilitazzjoni ta' workshops. Għal hafna mill-partecipanti tagħhom, din kienet esperjenza li biddlet ħajjithom, u huma appoġġjaw l-għoti tal-istess opportunità lil oħrajn.

- Malta kkontribwiet vizjoni komprensiva għall-iżvilupp futur. Huma pproponew il-ħolqien ta' Programm ta' Hiliet ta' Tmexxija, imfassal għall-bżonnijiet u l-abbiltajiet ta' persuni b'diżabilità intellettuali. Dan jinkludi moduli dwar il-komunikazzjoni, it-teħid ta' deċiżjonijiet, u l-facilitazzjoni tal-gruppi, mogħtija f'formati aċċessibbli. Barra minn hekk, Malta rakkomandat li jiġu stabbiliti sistemi ta' mentoring bejn il-kollegi, fejn individwi li diġà pparteċipaw f'attivitajiet ta' tmexxija jistgħu jappoġġjaw lil oħrajn fil-vjaġġ tagħhom. Huma ssuggerew ukoll li jiffurmaw kumitati mmexxija mill-utenti fi hdan organizzazzjonijiet ta' servizz, li jagħtu lill-partecipanti spazju formali biex jesprimu l-opinjonijiet tagħhom, jinfluwenzaw id-deċiżjonijiet, u jieħdu rwoli rappreżentattivi.
- L-iżvezja enfasizzat l-importanza ta' taħriġ regolari fit-tmexxija, inkluzi eżerċizzji prattiċi u mentoring bejn il-pari. Huma appoġġjaw it-tkomplija tax-xogħol fl-ambjenti tal-partecipanti stess biex jitnaqqsu l-ostakli u tinbena l-kunfidenza. Ir-rakkomandazzjonijiet tagħhom inkludew l-iżvilupp ta' materjali, vidjows u eżempji faċli biex jinqraw biex it-tmexxija tkun aktar tanġibbli u aċċessibbli.
- Fil-pajjiżi kollha, kien hemm enfasi qawwija fuq il-kontinwità u s-sostenibbiltà. L-iżvilupp tat-tmexxija m'għandux ikun avveniment ta' darba, iżda proċess kontinwu appoġġjat minn ambjenti inkluzivi, relazzjonijiet ta' fiduċja, u għodod adattabbli. Il-partecipanti jeħtiegu spazji fejn jistgħu jirriflett fuq il-potenzjal tagħhom, jaqsmu l-esperjenzi, u jikbru bil-pass tagħhom stess.

3. Rapporti

Fil-qosor, il-passi li jmiss għandhom jiffokaw fuq:

- L-inkorporazzjoni ta' eżempji u stejjer ta' tmexxija fil-pjattaforma
- It-tfassil ta' mogħdijiet gradwali u appoġġjati għall-faċilitazzjoni
- Il-ħolqien ta' workshops u taħriġ flimkien mal-parteciċipanti
- Il-promozzjoni ta' mudelli ta' tmexxija mmexxija mill-pari u kollettiva
- L-iżvilupp ta' programmi strutturati u sistemi ta' mentoring
- L-iżgurar tal-aċċessibbiltà fil-formati kollha – lingwistiċi, teknoloġiċi, u emozzjonali

Dawn ir-rakkomandazzjonijiet jirriflettu twemmin kondiviż: li t-tmexxija ma tibdax bl-awtorità, iżda bil-konnessjoni, l-inkoraġġiment, u l-opportunità li wieħed jinstema'. Billi nkomplu nisimgħu u nadattaw, nistgħu nibnu spazji inklużivi fejn il-persuni b'dizabilità jingħataw is-setgħa li jmexxu b'modi awtentiċi, kollaborattivi, u trasformattivi.

4. Sommarju

Dan ir-rapport jippreżenta s-sejbiet kollettivi mill-proġett pilota ta' kwestjonarju interattiv u aċċessibbli mfassal biex jesplora l-potenzjal tat-tmexxija fost persuni b'diżabilità. Imwettaq f'sitt pajjiżi msieħba – il-Greċja, l-Italja, is-Slovenja, Spanja, Malta, u l-Iżvezja – il-proċess ta' evalwazzjoni involva aktar minn 300 parteċipant u offra għarfien siewi dwar kif it-tmexxija hija perċepita, esperjenzata, u appoġġjata fi ħdan komunitajiet diversi.

Il-faži ta' reklutaġġ enfasizzat l-importanza ta' netwerks fdati, sensibilizzazzjoni personalizzata, u familjarità mal-istili ta' komunikazzjoni tal-parteeċipanti. L-organizzazzjonijiet imsieħba ħadmu permezz ta' assoċjazzjonijiet, ċentri ta' matul il-jum, intrapriżi soċjali, u aġenziji tas-servizzi għad-diżabilità biex jikkonnettjaw ma' individwi, bl-użu ta' taħlita ta' għodod diġitali, telefonati, laqgħat wiċċ imb'wiċċ, u involviment bejn il-pari. Filwaqt li qamu sfidi logistiċi bħall-iskedar, il-komprensjoni, u l-limitazzjonijiet tar-riżorsi, il-preżenza ta' mentors, edukaturi, u staff ta' appoġġ irriżultat essenzjali fit-trawwim tal-parteeċipazzjoni u l-bini tal-kunfidenza.

L-implimentazzjoni tal-kwestjonarju enfasizzat il-ħtieġa għal formati flessibbli u komunikazzjoni adattiva. Il-pajjiżi impjegaw sessjonijiet fi gruppi, intervisti individwali, u pjattaformi diġitali, ħafna drabi appoġġjati minn faċilitaturi jew sħabhom. L-aċċessibbiltà ġiet prijoritizzata permezz ta' lingwaġġ simplifikat, għajnuniet viżwali, u midja inklużiva – bħal vidjows b'mistoqsijiet mitkellma u interpretazzjoni tal-lingwa tas-sinjali. Malta u l-Iżvezja žiedu għażliet bilingwi u faċilitazzjoni mmexxija mill-pari, biex jiżguraw li l-parteeċipanti jkunu jistgħu jinvolve ruħhom b'mod sinifikanti irrispettivament mill-abbiltajiet jew il-preferenzi tagħhom.

Ir-rispons tal-parteeċipanti žvela fehim wiesa' u sfumata tat-tmexxija. Ħafna individwi kienu diġà ħadu rwoli ta' tmexxija b'mod informali – billi organizzaw attivitajiet, jgħallmu lil sħabhom, jew jirrappreżentaw gruppi ta' utenti – mingħajr ma neċessarjament identifikaw ruħhom bħala mexxejja. Karatteristiċi bħall-qalb tajba, is-smiġħ, u l-appoġġ kienu vvalutati b'mod konsistenti aktar milli l-awtorità jew ir-rigidità. Filwaqt li xi parteċipanti esprimew eżitazzjoni jew biża' – ħafna drabi relatati mat-taħdit fil-pubbliku jew mar-responsabbiltà – il-biċċa l-kbira wrew ftuħ għat-tmexxija meta appoġġjati minn ambjenti inklużivi, netwerks ta' sħabhom, u sigurtà emozzjonali.

responsabbiltà kondiviża.

4. Sommarju

Ir-riflessjonijiet finali minn kull pajjiż enfasizzaw l-importanza tal-ko-ħolqien, it-tmexxija relazzjonali, u l-faċilitazzjoni sensitiva għall-kuntest. It-tmexxija ma kinitx meqjusa bħala rwol fiss, iżda bħala esperjenza dinamika u kollaborattiva. Ir-rakkomandazzjonijiet inkludew l-iżvilupp ta' workshops immexxija mill-pari, il-wiri ta' eżempji ta' tmexxija relatabbli, u l-offerta ta' mogħdijiet gradwali għall-iżvilupp tat-tmexxija. Spanja appoġġjat mudelli ta' tmexxija kollettiva u t-tieni fażi ffokata fuq il-faċilitazzjoni tal-workshops. Malta pproponiet programmi ta' tmexxija strutturati u kumitati mmexxija mill-utenti. L-lżvezja enfasizzat taħriġ regolari, mentoring bejn il-pari, u ħidma f'ambjenti familjari biex jitnaqqsu l-ostakli u tinbena l-kunfidenza.

Bħala konkluzjoni, l-evalwazzjoni nazzjonali turi li bl-għodod it-tajba, sistemi ta' appoġġ, u prattiki inkluzivi, persuni b'diżabilità jistgħu u fil-fatt jassumu rwoli ta' tmexxija – ħafna drabi b'modi qawwija, kreattivi, u mmexxija mill-komunità. Dan ir-rapport iservi kemm bħala riflessjoni kif ukoll bħala pjan direzzjonali għal inizjattivi futuri mmirati lejn l-għoti tas-setgħa lill-individwi permezz tal-konnessjoni, il-partecipazzjoni, u s.

It starts with me

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union